

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2022-1-001 (Soruşturma/Taahhüt)
Karar Sayısı : 23-11/177-54
Karar Tarihi : 27.02.2023

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK,
Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Esra KÜÇÜKİKİZ, Selin DURSUN, Burcu ÇALIŞKAN OLGUN,
Bilge EMİNOĞLU, Kübra Nur YILMAZ

C. BAŞVURUDA

BULUNAN

: Modacruz Elektronik Hizmetler ve Ticaret AŞ
Temsilcileri: Av.Dr. Ural AKÜZÜM, Av. Alinur DENGİZ
Esentepe Mah. Büyükdere Cad. Tevfik Erdönmez Sok. Yayla
Palas no:22/3 Şişli/ İSTANBUL

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN

: DSM Grup Danışmanlık İletişim ve Satış Tic. AŞ
Temsilcileri: Av. Evrim KAŞLIOĞLU, Av. Mahmut Zeki ÇAĞLAR,
Av. Hilal ÖZÇELİK GÜLDESTE, Av. Hakan DEMİRKAN
Büyükdere Cad. Noramin İş merkezi No:237/6 34398 Maslak,
Sarıyer/ İSTANBUL

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Rekabet Kurulunun 26.05.2022 tarihli ve 22-24/385-M sayılı kararı uyarınca DSM Grup Danışmanlık İletişim ve Satış Ticaret AŞ hakkında yürütülen soruşturma kapsamında sunulmuş olan taahhütlerin değerlendirilmesi.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 06.12.2021 tarih ve 23480 sayı ile intikal eden ve Modacruz Elektronik Hizmetler ve Ticaret AŞ (MODACRUZ) tarafından yapılan başvuruda, DSM Grup Danışmanlık İletişim ve Satış Ticaret AŞ'nin (TRENDYOL) çevrim içi ikinci el ürün satışı pazarında faaliyet gösteren iştiraki Dolapcom Elektronik Hizmet ve Ticaret AŞ'yi (DOLAP), pazaryerindeki tüketici verilerini paylaşmak suretiyle kayırarak ve DOLAP'ta satıcılar tarafından kullanılan verinin MODACRUZ taşınmasına engel olarak çevrim içi ikinci el ürün satışı pazarındaki dışlayıcı uygulamaları ile 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 6. maddesini ihlal ettiği iddiasına yönelik düzenlenen 04.10.2022 tarihli ve 37135 sayılı İlk İnceleme Raporu, Rekabet Kurulunun (Kurul) 06.01.2022 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 22-01/21-M sayı ile TRENDYOL ve DOLAP¹ hakkında 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesinin birinci fıkrası uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

¹ Dolapcom Elektronik Hizmet ve Ticaret AŞ'nin tüm hisseleri 30.03.2018 tarihinde TRENDYOL tarafından devralınmıştır. 07.01.2019 tarihli Ticaret Sicil Gazetesi'ne göre Dolapcom Elektronik Hizmet ve Ticaret AŞ, TRENDYOL ile birleşerek infisah etmiş olup ayrı bir tüzel kişiliği kalmamıştır. Bu nedenle,

- (3) Öneri kapsamında 30.03.2022 tarihinde TRENDYOL'da yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir. Öneri sürecinde elde edilen bilgi ve belgeler doğrultusunda Kurulun 26.05.2022 tarihli ve 22-24/385-M sayılı kararı ile TRENDYOL'un çok kategorili e-pazaryerindeki pazar gücünü ikinci el ürünlerin satışına aracılık sağlayan platform hizmetleri pazarına aktarıp aktarmadığı hususuna yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca TRENDYOL hakkında soruşturma açılmasına karar verilmiştir. Soruşturma kapsamında 26.07.2022 tarihinde TRENDYOL'da tekrar yerinde inceleme yapılmıştır. 27.10.2022 tarihli ve 22-49/715-M sayılı Kurul kararı ile söz konusu soruşturmanın ilk altı aylık süresinin bitiminden itibaren dört ay uzatılmasına karar verilmiştir.
- (4) Soruşturma kapsamında Kurum kayıtlarına 29.08.2022 tarih ve 30674 sayı ile intikal eden yazıyla, soruşturma tarafınca soruşturma konusu iddialar ile bağlantılı endişeleri bertaraf etmek amacıyla taahhüt sunma talebinde bulunulmuştur. Söz konusu talep, 08.09.2022 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve 22-41/595-M sayı ile TRENDYOL ile taahhüt görüşmelerinin başlatılmasına karar verilmiştir.
- (5) 27.12.2022 tarih ve 34153 sayı ile Kuruma sunulan taslak taahhüt dilekçesine ilişkin olarak 12.01.2023 tarihli ve 23-03/40-Mİ sayılı Kurul kararı doğrultusunda ilgili taahhütlerin yeterliliği, uygulanabilirliği, etkinliği ve sürekliliği bakımından 27.01.2023 tarihli ve 58038 sayılı yazı ile DOLAP'ın rakibi konumundaki MODACRUZ, Sahibinden Bilgi Teknolojileri Pazarlama ve Ticaret AŞ (SAHİBİNDEN), Letgo Mobil İnternet Servisleri ve Ticaret AŞ (LETGO), Gardrops Elektronik Hizmetler Ticaret ve AŞ (GARDROPS), Zebramo Bilgi Teknolojileri AŞ (ZEBRAMO) ve Poshmall Elektronik Hizmetler Sanayi ve Ticaret LTD. ŞTİ.'den (POSHMALL) görüş ve değerlendirme talep edilmiştir. Cevabi yazılar 06.02.2023 tarih ve 35477 sayı, 06.02.2023 tarih ve 35480 sayı, 07.02.2023 tarih ve 35497 sayı, 07.02.2023 tarih ve 35498 sayı, 08.02.2023 tarih ve 35530 sayı ve 13.02.2023 tarih ve 35604 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (6) Görüşlerin değerlendirilmesi sonucunda TRENDYOL ile gerçekleştirilen görüşmede ilgili taahhütlere ekleme ve taahhütlerde değişiklik yapılması talep edilmiş olup akabinde TRENDYOL tarafından değiştirilerek sunulan nihai taahhüt dilekçesi 24.02.2023 tarihli ve 35978 sayılı yazı ile Kurum kayıtlarına girmiştir.
- (7) Nihai taahhüt metnine ilişkin 24.02.2023 tarihli ve 2022-1-001/BN-06 sayılı Bilgi Notu görüşülerek karara bağlanmıştır
- (8) **G. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili bilgi notunda;
- DSM Grup Danışmanlık İletişim ve Satış Ticaret AŞ tarafından sunulan taahhüt paketinin rekabet sorunlarıyla orantılı, bu sorunları gidermeye elverişli, kısa sürede yerine getirilebilir ve etkili şekilde uygulamaya müsait olduğu; oluşan rekabetçi endişeleri ortadan kaldırma noktasında yeterli olduğu, dolayısıyla taahhüt paketinin Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 43. maddesinin üçüncü fıkrası ile 2021/2 sayılı Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Önerilerde ve Soruşturmalarda Sunulacak Taahhütlere İlişkin Tebliğ'in 14. maddesinin birinci fıkrası uyarınca bağlayıcı hale getirilerek soruşturma sürecinin sonlandırılmasının uygun olacağı,
  - DSM Grup Danışmanlık İletişim ve Satış Ticaret AŞ tarafından DOLAP hizmetinin elde ettiği gelirler ile bu hizmet kapsamında katlandığı maliyetleri

---

kararın devamında TRENDYOL'un dolap.com internet sitesi ve uygulaması üzerinden sunduğu hizmet için DOLAP ibaresi kullanılacaktır.

karşılmasına ilişkin sunulan taahhüde uyulup uyulmadığına ilişkin olarak hazırlanacak bağımsız denetçi raporlarının 2023 Nisan – 2024 Mart, 2024 Nisan – 2025 Mart ve 2025 Nisan – 2026 Mart dönemleri için her bir dönem bitiminden itibaren 60 gün içerisinde Kuruma tevsik edilmesi gerektiği,

- DSM Grup Danışmanlık İletişim ve Satış Ticaret AŞ tarafından sunulan taahhütlerin sona ereceği tarihte pazar koşulları dikkate alınarak Kurul tarafından yeniden değerlendirilme yapılmasının uygun olacağı

sonuç ve kanaatine ulaşılmıştır.

H. DEĞERLENDİRME

H.1. Rekabetçi Endişeler

- (9) TRENDYOL'un rekabetçi sorun oluşturan davranışları temel olarak;
- TRENDYOL'un çok kategorili e-pazaryerinde sahip olduğu kullanıcı verilerini DOLAP hizmeti lehine kullanarak kendini kayırmak suretiyle çevrim içi ikinci el ürün satışı pazarındaki rakiplerini dışlayıp dışlamadığı (veri paylaşımı yoluyla kendini kayırma),
  - DOLAP'ın satıcıların kendi verilerini veya fotoğraflarını rakiplere taşımaya engel olarak rakiplerini çevrim içi ikinci el ürün satışı pazarından dışlayıp dışlamadığı (veri taşınabilirliğinin engellenmesi),
  - TRENDYOL'un çok kategorili e-pazaryerindeki finansal gücünü çapraz sübvansiyon yoluyla ikinci el ürünlerin çevrim içi satışına aracılık sağlayan platform hizmeti pazarında kullanarak rakiplerini çevrim içi ikinci el ürün satışı pazarından dışlayıp dışlamadığı (TRENDYOL'un DOLAP hizmetinde maliyet altı fiyatlandırma stratejisi) ve
  - TRENDYOL'un DOLAP hizmetini mobil uygulamasının içerisine yerleştirmek suretiyle DOLAP'a rakipleri karşısında rekabetçi avantaj sağlayarak rakiplerini çevrim içi ikinci el ürün satışı pazarından dışlayıp dışlamadığı (DOLAP hizmetinin TRENDYOL mobil uygulamasında yer almasına yönelik strateji)

olmak üzere dört başlık altında ele alınmıştır.

H.2. TRENDYOL Tarafından Sunulan Taahhüt Çözümleri

H.2.1. Satıcıların Platforma Yükladıkları Ürünlere İlişkin Verilerin Temin Edilmesi İçin Satıcılardan Gelen Taleplerin Uygun Formatta Karşılanması

- (10) Veri taşınabilirliğinin engellenmesi iddialarına ilişkin olarak şikâyetinde, TRENDYOL'un hem MODACRUZ hem de DOLAP'ta satış yapan satıcıların MODACRUZ'da satış yapmalarını engellemek veya zorlaştırmak amacıyla 30.07.2018 tarihinde MODACRUZ'a dava² açtığı, söz konusu dava ile TRENDYOL'un, DOLAP'ta yer verilen fotoğrafların fikri mülkiyetinin TRENDYOL'a ait olduğunu iddia ederek ilgili fotoğrafların MODACRUZ'da kullanılmasını engellediği, bu durumun MODACRUZ üzerinden satış yapan satıcı sayısını azaltarak dışlayıcı bir etkiye sebep olduğu belirtilmiştir.
- (11) TRENDYOL öncelikli olarak kendisine satıcılar tarafından herhangi bir veri taşıma talebinin iletilmemiş olduğunu, dolayısıyla bu yönde herhangi bir rekabet ihlalden bahsedilemeyeceğinin düşünüldüğünü belirterek, Kurulun her türlü endişesini

---

² (.....)

gidermek amacıyla satıcıların yükledikleri ürünlerle ilgili verilerini talep etmeleri durumunda bahse konu taleplerin uygun formatta karşılanması için gerekli altyapının hazırlanacağını ifade etmiştir.

- (12) Bu doğrultuda TRENDYOL tarafından sunulan nihai taahhüt dilekçesinde, satıcılar tarafından platforma yüklenen ürün bilgilerinin (ürün adı, ürün açıklaması ve ürün görseli vb.) talep edilmesi halinde, bu taleplerin uygun formatta veri sağlanması suretiyle karşılanacağı taahhüt edilmiştir. Buna göre, DOLAP'a kayıt aşamasında hesabı ve e-posta bilgileri doğrulanmış olan satıcılar, "hesabım" sayfasından "ayarlar"a geldikten sonra ilgili sayfanın altında yer alan "bilgilerimi bana aktar" adlı alandan platforma yükledikleri söz konusu verileri talep edebilecektir³. Bu talebin alınması durumunda ilgili satıcının platforma yüklediği ürünler bakımından sağladığı her bilginin ayrı sütunlar altında görülebilecek ve toplu bir şekilde indirme imkânına sahip olunabilecek şekilde satıcının e-posta adresine Excel formatında iletileceği belirtilmektedir. Satıcıların veri talepleri için hazırlanacak olan Excel'in, kullanıcıların platforma yükledikleri ürünler bakımından sağladıkları her bilgiyi ayrı sütunlar halinde barındıracağı ve bu durumda örneğin, DOLAP'a ürün görseli yükleyen bir satıcının, DOLAP'a yüklediği tüm ürünlerin görsellerine Excel belgesi içerisinde yer alan bir link (bağlantı) aracılığıyla erişebileceği ve görselin indirilmesi amacıyla ilgili linkin kullanılması için herhangi bir doğrulama veya ara bir adım aranmayacağı, verilerin bu suretle taşınacağı kaydedilmiştir.
- (13) TRENDYOL satıcıların platforma yükledikleri ve veri taşıma taleplerine konu olacak bilgilerin şunları içereceğini taahhüt etmektedir:
- (i) ürün görselleri,
  - (ii) ürün başlığı,
  - (iii) ürün açıklamaları (ürün detayına ilişkin bilgiler),
  - (iv) kategori,
  - (v) marka,
  - (vi) renk,
  - (vii) kargo boyutu (kargo ücretinin hesaplanması için kargo büyüklüğü seçilmektedir),
  - (viii) ürün kullanım durumu (az kullanılmış, yeni, yeni ve etiketli gibi),
  - (ix) kargo ücretini kimin ödeyeceği bilgisi (alıcı ödemeli veya satıcı ödemeli gibi),
  - (x) ürünün ne kadar bedelle alındığı bilgisi (bu bilginin sağlanması satıcı açısından opsiyonel olup teklif ettiği satış fiyatının uygunluğunu göstermek istemesi ve tercih etmesi halinde eklenebilmektedir),
  - (xi) fiyat,
  - (xii) teklifli satış istenip istenmediği bilgisi (satıcı, ürünü teklife açık şekilde yüklediği durumda, ürününe farklı potansiyel alıcılardan teklif alabilmektedir).
- (14) Böylelikle TRENDYOL, satıcıların DOLAP'a yükledikleri ürünlere ilişkin tüm bilgilerin taşınabilmesine imkân tanıyacağını belirtmekte ancak platforma yüklenen verilerin zaman içerisinde değişiklik gösterebileceğini, bu durumda veri taşınmasına konu olacak veri içeriklerinin farklılaşabileceğini ifade etmektedir. Bununla birlikte taahhüdün satıcılarca yüklenen tüm verilerin taşınmasına yönelik olması sebebiyle platforma yüklenen verilerin zaman içinde farklılaşması halinde dahi veri taşınmasına konu olacak verilerin içeriğinin bununla uyumlu olarak değişeceği belirtilmiştir.

³ Satıcıların ve müşterilerin taleplerinin zaman içerisinde değişebilmesi nedeniyle belirtilen sayfa/sekme/alan isimlerinin değişiklik gösterebileceği, bu nedenle ilerleyen süreçte birebir aynı sayfa/sekme/alan isimlerinin korunmasının mümkün olamayabileceği belirtilmektedir.

H.2.2. TRENDYOL'un Pazaryerindeki Kullanıcı Bazlı Gezinme Verileri (Sayfa Görüntülemeleri, Görünürlük Verileri ve Tıklama Verileri), Alışveriş Yapılıp Yapılmadığına Dair Veriler ve Alışveriş İçeriğine Dair Verilerin DOLAP İş Birimi ile Paylaşılması ve DOLAP'ta Kullanılmaması

- (15) Soruşturma kapsamındaki bir diğer şikâyet konusu, TRENDYOL'un çok kategorili e-pazaryeri hizmetleri aracılığıyla elde ettiği kullanıcı verilerini DOLAP ile paylaşmak suretiyle DOLAP'ın rakipleri aleyhine ve kendi lehine rekabetçi avantaj sağladığına ve MODACRUZ'un hizmet verebileceği tüketicileri kendisine çekerek MODACRUZ'u pazardan dışladığına ilişkindir.
- (16) Anılan endişenin giderilmesi amacıyla, TRENDYOL tarafından pazaryerinde önem atfedilebilecek olan ve kullanıcı alışveriş eğilimlerine ilişkin bilgi sağlayan kullanıcı bazlı verilerin, DOLAP iş birimi ile paylaşılmayacağı ve DOLAP'ta kullanılmayacağı taahhüt edilmektedir. Bu taahhüt kapsamında;
- TRENDYOL pazaryerindeki gezinme verileri (sayfa görüntülemeleri, görünürlük verisi ve tıklama verileri),
    - i. Sayfa görüntülemeleri: kullanıcıların ürün ziyareti, butik ziyareti, arama kelimesi yoluyla ziyaret ettiği sayfa bilgisi,
    - ii. Görünürlük verisi: kullanıcılar tarafından hangi ürünlerin, *banner*ların ve yorumların görüldüğü bilgisi ve
    - iii. Tıklama verileri: kullanıcıların sepete ekleme, favoriyeye atma, takip ve ürün paylaşımı yapmaya ilişkin tıklama hareketi verileri,
  - TRENDYOL pazaryerinde alışveriş yapıp yapılmadığına dair veri,
  - TRENDYOL pazaryerindeki kullanıcıların alışveriş içeriğine dair veriler⁴
- DOLAP iş birimi ile paylaşılmayacak ve DOLAP'ta kullanılmayacaktır.
- (17) Ayrıca TRENDYOL'a ait herhangi bir kullanıcının TRENDYOL'da alışveriş yapıp yapmadığına ilişkin verinin DOLAP'ta kullanılmayacağı şeklindeki taahhütle, TRENDYOL platformuna ait bir verinin kullanımı yoluyla DOLAP'ın bilinirlik veya kullanım oranının artırıldığı gibi bir endişenin giderileceğinin düşünüldüğü belirtilmektedir. Bu taahhütle DOLAP kullanıcılarına gösterilen kuponlar kapsamında da TRENDYOL platformuna ait alışveriş yapıp yapılmadığına ilişkin verinin kullanılmayacağına açıklığa kavuşturulduğu ifade edilmiştir.
- (18) Bu çerçevede DOLAP iş birimiyle e-posta, Slack, Whatsapp gibi iletişim kanalları dâhil olmak üzere farklı kanallardan da bu tür bilgilerin paylaşımı veya bunlara ilişkin bir raporlama yapılmayacaktır. Şüpheye yer bırakmamak için bu taahhüt kapsamında TRENDYOL'da en çok aranan 250 kelime listesine⁵ ilişkin raporlamanın DOLAP ile paylaşılmayacağı vurgulanmıştır. DOLAP ve TRENDYOL iş birimi, (.....), söz konusu taahhüt kapsamına DOLAP iş birimi (.....) haricindeki DOLAP iş birimi çalışanları dâhil edilmiştir.

⁴ (.....)

⁵ Teşebbüste gerçekleştirilen yerinde incelemede TRENDYOL'da haftalık en çok aranan "250 kelime" bilgisinin DOLAP e-posta uzantılı çalışanlara da raporlandığı tespit edilmiş olup TRENDYOL tarafından sunulan bir cevabi yazıda söz konusu paylaşımın (.....) tarihinden itibaren sonlandırıldığı ayrıca belirtilmiştir.

- (19) TRENDYOL tarafından sunulan kullanıcı verisi paylaşılmaması taahhüdünün iki istisnası bulunmaktadır. Birincisi,

(.....TİCARİ SIR.....)

- (20) İkinci olarak,

(.....TİCARİ SIR.....)

- (21)

(.....TİCARİ SIR.....)

- (22) (.....) söz konusu sürecin TRENDYOL ve DOLAP arasında TRENDYOL'a ait kara listenin ve kullanıcılara ilişkin herhangi bir verinin paylaşımını içermeyeceği ifade edilmektedir.

H.2.3. DOLAP'ta Kullanılan "Arama", "Ürün Altı Öneri" ve "Kullanıcıya Önerilen Dolaplar" Adlı Algoritmalarda TRENDYOL Pazaryeri Satıcı ve Kullanıcı Verilerinin Kullanılmaması

- (23) TRENDYOL, algoritmalar konusunda da aleniyet sağlamak için, TRENDYOL pazaryeri satıcı ve kullanıcı verilerinin DOLAP'ta kullanılan (i) arama, (ii) ürün altı öneri ve (iii) kullanıcıya önerilen dolapların belirlenmesine ilişkin algoritmalarda kullanılmayacağını taahhüt etmiştir. İlgili algoritmaların tanımına aşağıda yer almaktadır:

- Arama Algoritması: Kullanıcı tarafından bir arama yapıldığında bu arama neticesinde DOLAP'ta ürünlerin sıralanmasında kullanılan algoritmadır.
- Ürün Altı Algoritması: DOLAP'ta ürün detay sayfasında kullanıcının baktığı ürünlere benzer ürünleri göstermek için kullanılan algoritmadır.
- Kullanıcıya Önerilen Dolaplar: Kullanıcının DOLAP'taki aktiviteleri doğrultusunda kullanıcıya özel satıcıların ve o satıcıların ürünlerinin (satıcı dolabı) gösterilmesinde kullanılan algoritmadır.

H.2.4. TRENDYOL'un Yurt İçi DOLAP Hizmeti ile Elde Ettiği Gelirleri (Net Komisyon Gelirleri, Kargo Geliri, Diğer Gelirler) Bu Hizmet Kapsamında Katlandığı Kargo, Reklam ve Pos Maliyetlerini 2023 Nisan – 2024 Mart, 2024 Nisan – 2025 Mart ve 2025 Nisan – 2026 Mart Dönemlerinde, Her Bir Dönem (Yıllık) Toplamı Bazında Karşılması

- (24) Çapraz sübvansiyona ilişkin olası endişeleri giderebilmek için, TRENDYOL'un yurt içi DOLAP hizmeti kapsamında elde ettiği yıllık gelir toplamının (net komisyon, kargo ve diğer gelirler) bu hizmet kapsamında katlandığı kargo, reklam ve POS maliyeti⁶ toplamını Nisan 2023-Mart 2024, Nisan 2024-Mart 2025 ve Nisan 2025-Mart 2026 dönemlerinde her bir dönem (yıllık) toplamı bazında karşılayacağını taahhüt etmektedir. Ayrıca net komisyon gelirlerinin iptal, iade ve tüm indirimler düşüldükten

⁶ (.....)

sonra ulaşılan gelire karşılık geldiği; diğer gelirler kaleminin içinde ise vade farkı geliri, uygulama içinde gösterilen reklam geliri ve platformda satılan ne çıkarma özelliği ile kazanılan geliri kapsadığı belirtilmektedir.

H.2.5. Soruşturma Kapsamındaki Endişeler ve Sunulan Taahhütler Kapsamında DSM alışanlarına Düzenli Aralıklarla Rekabet Hukuku Eğitimi Verilmesi

- (25) TRENDYOL bünyesinde her yeni işe başlayan çalışana rekabet hukuku eğitimi verildiği, ayrıca düzenli olarak ilgili tüm ekiplerin bu konuda bilinçlendirilmesi ve kurallara uygun davranması konusunda eğitiminin sağlandığı belirtilerek taahhüt dilekçesinde bu yükümlülük kapsamında TRENDYOL tarafından soruşturma bildirimine konu endişeler ve bu endişelerin giderilmesi maksadıyla DOLAP alışanları da dâhil ilgili çalışanlara düzenli eğitimler verilmesinin planlandığı belirtilmiştir.

H.2.6. Sunulan Taahhütlerin Hayata Geçirilmesi

- (26) Sunulan tüm taahhütlerin ve bu taahhütlere ilişkin tüm hususların hayata geçirileceği tarih belirlenirken, taahhüt edilen uygulamaların alt yapısının oluşturulması, test aşamasının tamamlanması ve nihayetinde uygulanacak hale gelmesi için geçen sürenin önem kazandığı, bu nedenle TRENDYOL tarafından sunulan taahhütlerin ve bu taahhütlere ilişkin tüm hususların taahhütlerin kabul edildiğine dair kısa kararın tebliğinden itibaren en geç 30 gün içerisinde uygulamaya geçirileceği ifade edilmiştir.

H.2.7. Bağımsız Denetçi Raporunun Nisan 2023 – Mart 2024, Nisan 2024 – Mart 2025 ve Nisan 2025 – Mart 2026 Dönemleri için Her Bir Dönemin Bitişinden İtibaren 60 gün içerisinde Kurum’a Sunulması

- (27) TRENDYOL, Kurul tarafından “TRENDYOL’un yurt içi DOLAP hizmeti ile elde ettiği gelirleri (net komisyon gelirleri, kargo geliri, diğer gelirler) bu hizmet kapsamında katlandığı kargo, reklam ve pos maliyetlerini 2023 Nisan – 2024 Mart, 2024 Nisan – 2025 Mart ve 2025 Nisan – 2026 Mart dönemlerinde, her bir dönem (yıllık) toplamı bazında karşılması” taahhüdünün kabul edilmesi durumunda, söz konusu taahhüde konu gelir ve maliyet kalemlerinin gerçekleşen değerlerini gösteren bağımsız denetçi raporunu Nisan 2023 – Mart 2024, Nisan 2024 – Mart 2025 ve Nisan 2025 – Mart 2026 dönemleri için her bir dönemin bitişinden itibaren 60 gün içerisinde Kuruma sunacaktır.

H.2.8. TRENDYOL’un H.2.1., H.2.2., H.2.3. ve H.2.4. Numaralı Başlıklarda Yer Alan Taahhütlerin Geçerliliğini Yitirmesinin Ardından Kurum Tarafından Talep Edilen Bilgileri içeren Raporunu, Söz Konusu Bilgi Talebinin Kendisine Ulaşmasından İtibaren 60 Gün içerisinde Kuruma Sunması

- (28) TRENDYOL, H.2.1., H.2.2., H.2.3. ve H.2.4. numaralı başlıklarda yer alan taahhütlerin H.2.9. numaralı başlıkta açıklandığı kapsamda geçerliliğini yitirmesinin ardından taahhütlere nasıl uyduğuna, bu kapsamda hangi önlemleri aldığına ve taahhütlerin ilgili olabilecek verilere ilişkin Kurum tarafından talep edilecek bilgileri içerir raporu, söz konusu bilgi talebinin kendisine ulaşmasından itibaren 60 gün içerisinde Kuruma sunacaktır.

H.2.9. Taahhütlerin Geçerliliğini Yitirmesi

- (29) TRENDYOL raporlamaya ilişkin H.2.7. ve H.2.8. numaralı başlıklarda yer verilen taahhütler dışında kalan taahhütleri 01.04.2026 tarihine kadar uygulamayı taahhüt etmektedir. Bu tarihten sonra taahhütler geçerliliğini yitirecektir. Raporlamaya ilişkin taahhütler ise ilgili taahhütler kapsamında sunulması planlanan raporların Kuruma sunulması ile geçerliliğini yitirecektir.

- (30) Takiben, sunulan taahhütlerin sona erdiği tarihte Kurul tarafından yapılacak değerlendirmeye göre hareket edilecektir.
- (31) Bununla birlikte, değişen ekonomik ve teknolojik koşullar, pazarın yapısı gibi unsurlar göz önünde bulundurularak taahhüt paketinin yeniden gözden geçirilmesi talep edilebilecektir. İlaveten Gerekçeli Karar'dan sonra Kurul başka bir kararla sunulan taahhütlerin (veya herhangi bir spesifik taahhüdün) yürürlükte bulunmasına gerek olmadığına karar verirse, ilgili taahhütler Kurulun bu yönde karar verdiği tarihte sona erecektir.

H.3. TRENDYOL Tarafından Sunulan Taahhüt Çözümlerine İlişkin Olarak Üçüncü Tarafların Görüşleri

- (32) Kurulun TRENDYOL tarafından sunulan taahhütlere ilişkin olarak üçüncü kişilerin görüşlerinin alınmasını teminen çalışma yapılmasına dair 12.01.2023 tarihli ve 23-03/40-Mİ sayılı kararı uyarınca DOLAP hizmetinin rakibi konumunda olan teşebbüslere taahhütlere ilişkin görüşleri sorulmuştur. Teşebbüslerin yanıtlarına özetle aşağıda yer verilmektedir.
- (33) (.....) tarafından;
- TRENDYOL pazaryerinde elde edilen verilere sair kullanıcı verilerinin eklenmesi ve DOLAP için pazarlama ve tanıtım yapılmamasını da içerecek surette bu verilerin DOLAP'ta kullanılmaması, TRENDYOL'un bu amaçla DOLAP ve TRENDYOL pazaryerleri arasında birbirlerinin faaliyet alanlarına ve verilerine ilişkin bilgi edinmelerini engelleyen mekanizmalar geliştirmesi ve bu madde ile getirilen kısıtlamalara uyumu sağlaması, ek olarak bir kullanıcının TRENDYOL pazaryerinde kullanıcı/üye olmasının DOLAP pazaryeri uygulamaları bakımından doğrudan veya dolaylı olarak avantaj veya öncelik sağlayan bir unsur olarak kullanılmaması,
  - Ayrıca TRENDYOL'un, DOLAP'ta satılan bir ürün bedelinin zorunlu olarak DOLAP veya TRENDYOL "cüzdan"a yüklenmesini veya sadece DOLAP ve/veya TRENDYOL pazaryerinde yapılabilecek alışverişlerde kullanılmasını sağlayacak veya kullanıcıları buna teşvik edecek her türlü uygulamadan kaçınması,
  - TRENDYOL pazaryerindeki arama, benzer veya öneri ürün gösterme amacıyla kullanılan algoritmalarda DOLAP pazaryeri satıcı ve kullanıcı verilerinin kullanılmaması,
  - Maliyet kalemlerinin maddede sayılan maliyetler ve sair değişken maliyetlerden az olmaması, söz konusu değişken maliyetleri de karşılaması şekilde revize edilmesi, maddeye TRENDYOL ve DOLAP arasında finansal anlamda çapraz sübvansiyon oluşturabilecek bir uygulama yapılmayacağı; DOLAP hesaplarının, bu maddeye uyum denetiminin yapılabilmesi için ayrı takip edilebilir nitelikte tutulması ifadesinin eklenmesi,
  - TRENDYOL'un, taahhütlerin kabul edildiğine dair kısa kararın teşebbüse tebliğini takiben her 6 ayda bir taahhütlerin yerine getirildiğini teyit eden Kurumca kabul edilecek bağımsız danışman raporunu Kuruma sunması

gerektiği yönünde görüş beyan edilmiştir.

- (34) (.....) tarafından;
- Satıcı bilgilerinin talep edilmesi halinde bilgilerin Excel dosyası formatında sağlanması durumunda da rekabete aykırı bir durum olabileceği, bahse konu Excel dokümanının kullanıcı tarafından aktarılan ürünleri otomatik olarak

eklemek suretiyle yine TRENDYOL'dan DOLAP'a satıcı taşımayı kolaylaştırabileceği,

- Verilerin aktarımının yapılması konusunda aynı şirket altında olan iki ayrı birim söz konusu olduğu için denetimin sorun olabileceği, bahse konu iş birimleri arasında bilgi alışverişinin gerekli sistemler ile yasaklanması, bilgi akışının nasıl önleneceği konusunda açıklamalar yapılması gerektiği,
- Giderler listesinde DOLAP hizmetinin idame ettirilmesi ile ilgili olan tüm masraf kalemlerinin belirtilmediği; bu anlamda çalışan maliyetleri, DOLAP trafiğine bağlı sunucu maliyetleri ve diğer tüm idari giderlerin burada belirtilen gider kalemlerine eklenerek raporlama yapılması gerektiği,
- Son olarak taahhütlerin geçerlilik süresinin iki yıl ile sınırlandırılmaması; TRENDYOL ve DOLAP'ın sektörlerindeki hâkim durumu devam ettiği sürece taahhütlerin uygulanmaya devam etmesi gerektiği

yönünde görüş belirtilmiştir.

- (35) (.....) tarafından bahsedilen taahhütlerin uygulanmasının rekabet ihlalini ve (.....) yaşadığı maddi zararları gidermeyeceği, ek olarak taahhütlerin oldukça teknik nitelikler barındırması nedeni ile uygulamanın sağlıklı şekilde denetlenemeyeceği ifade edilmiştir.
- (36) (.....) ve (.....) tarafından taahhütler hakkında herhangi bir değerlendirmelerinin olmadığı belirtilmiştir.

H.4. 4054 Sayılı Kanun'un 43. Maddesi ve 2021/2 Sayılı Tebliğ Kapsamında Değerlendirme

- (37) 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin üçüncü fıkrası ve 2021/2 sayılı Tebliğ'in Kapsam başlıklı ikinci maddesi, açık ve ağır ihlallerle ilgili taahhüt kabul edilemeyeceği hükmü bulunmaktadır. 2021/2 sayılı Tebliğ'in Tanımlar başlıklı 4. maddesinde açık ve ağır ihlaller;

Bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabet doğrudan ya da dolaylı olarak engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan;

1) Rakip teşebbüsler arasında fiyat tespiti, müşterilerin, sağlayıcıların, bölgelerin ya da ticaret kanallarının paylaşılması, arz miktarının kısıtlanması veya kotalar konması, ihalelerde danışıklı hareket, gelecekte uygulanması planlanan fiyat, üretim ya da satış miktarı gibi rekabete duyarlı bilgilerin paylaşılması,

2) Üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren teşebbüsler arası ilişkide alıcının sabit veya asgari satış fiyatının belirlenmesi

konularında gerçekleşen anlaşma ve/veya uyumlu eylemler ile bu konulara ilişkin teşebbüs birliği karar ve eylemleri

olarak tanımlanmıştır.

- (38) Yürütülmekte olan soruşturma TRENDYOL'un 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği iddiasına ilişkindir. Dolayısıyla TRENDYOL'un soruşturma konusu davranışlarının açık ve ağır ihlal niteliğinde olamayacağı anlaşılmıştır.
- (39) 2021/2 sayılı Tebliğ'in "Taahhüt sürecinin başlatılması" başlıklı 5. maddesinin birinci fıkrası "Soruşturma sürecindeki taahhüt sunma talepleri Kanununun 43 üncü maddesinin ikinci fıkrası kapsamında yapılan soruşturma bildiriminden itibaren üç ay içinde Kuruma iletilir. Bu süre geçtikten sonra Kuruma iletilen taahhüt sunma talepleri dikkate alınmaz." hükmünü haizdir. Soruşturma bildirimini 14.06.2022 tarihinde

TRENDYOL'a tebliğ edilmiştir. TRENDYOL taahhüt sunma talebine ilişkin yazılı başvurusu ise 29.08.2022 tarihinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Bu kapsamda, teşebbüsün taahhüt sunma talebi 2021/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesindeki usule uygun olarak ve süresi içinde gerçekleştirilmiştir.

- (40) TRENDYOL tarafından sunulan taahhütler 2021/2 sayılı Tebliğ'in "Taahhüdün Niteliği" başlıklı 9. maddesinin ikinci fıkrasındaki "*Taahhüt rekabet sorunlarıyla orantılı, bu sorunları gidermeye elverişli, kısa sürede yerine getirilebilir ve etkili şekilde uygulanabilir olmalıdır*" hükmü çerçevesinde değerlendirilmiştir.

H.4.1. Veri Taşınabilirliğinin Engellenmesine İlişkin Sunulan Taahhüdün Değerlendirilmesi

- (41) Soruşturma kapsamında veri taşınabilirliğinin engellendiği iddiasına yönelik olarak TRENDYOL tarafından, satıcılarca platforma yüklenen ürün görselleri, ürün başlığı, ürün açıklamaları (ürün detaylarına ilişkin bilgiler), kategori, marka, renk, kargo boyutu, ürün kullanım durumu, kargo ücretini hangi tarafın üstleneceği, ürünün ne kadar bedelle satın alındığı, ürün fiyatı ve teklifli satış istenip istenmediği vb. bilgilerin talep edilmesi halinde bu taleplerin uygun formatta satıcılara sağlanacağı taahhüt edilmektedir. İlerleyen dönemlerde platforma yüklenecek verilerin değişmesi halinde de yeni duruma göre TRENDYOL tarafından satıcıların DOLAP'a yükledikleri ürünlere ilişkin tüm bilgilerin taşınabilmesine imkân tanınacağı ifade edilmiştir. Ayrıca satıcılar bu verilere isterlerse ayrı ayrı, isterlerse toplu bir şekilde erişim imkânına sahip olacaktır.
- (42) Söz konusu taahhüt ile ürünlerini bir başka platform üzerinden de satışa çıkarmak isteyen satıcıların, aynı verileri herhangi bir güçlük yaşamadan yeni platforma tekrar girmeksizin aktarabilmek için temin edebilmelerinin mümkün hale geleceği ve böylece ilgili taahhüdün bu kullanıcı grubu özelinde çoklu kullanımı teşvik ederek rekabetçi bir ortam sağlamaya katkıda bulunacağı değerlendirilmiştir.
- (43) Üçüncü taraf görüşleri incelendiğinde ise, (.....) tarafından satıcı bilgilerinin talep edilmesi halinde bilgilerin Excel dokümanı formatında sağlanması durumunda da rekabete aykırı bir durum olabileceği, bahse konu Excel dokümanının kullanıcı tarafından aktarılan ürünleri otomatik olarak eklemek suretiyle yine TRENDYOL'dan DOLAP'a satıcı taşımayı kolaylaştırabileceği ifade edilmiştir. Ancak (.....) ifadelerinden, taahhüde konu veri taşınabilirliğini, TRENDYOL'daki bir satıcının verilerini DOLAP'a aktarması olarak anladığı, dolayısıyla söz konusu taahhüdü yanlış yorumladığı anlaşılmaktadır. Diğer teşebbüslerin ise söz konusu taahhüde itirazının olmadığı görülmüştür.
- (44) Bu çerçevede, TRENDYOL tarafından veri taşınabilirliğine ilişkin olarak sunulan taahhüdün soruşturma kapsamında incelenen rekabet sorunlarını bertaraf edecek nitelikte olduğu kanaatine varılmıştır.

H.4.2. Veri Kullanımı ve Paylaşımına İlişkin Olarak Sunulan Taahhütlerin Değerlendirilmesi

- (45) Soruşturma kapsamındaki bir diğer şikâyet konusu, TRENDYOL'un çok kategorili e-pazaryeri hizmetleri aracılığıyla elde ettiği kullanıcı verilerini DOLAP ile paylaşmak suretiyle DOLAP'ın rakipleri aleyhine ve kendi lehine rekabetçi avantaj sağladığına ve MODACRUZ'un hizmet verebileceği tüketicileri kendisine çekerek MODACRUZ'u pazardan dışladığına ilişkindir.

- (46) TRENDYOL tarafından veri paylaşımı yoluyla kendini kayırma davranışına ilişkin; (i) gezinme verileri (sayfa görüntülemeleri, görünürlük verisi ve tıklama verileri), (ii) alışveriş yapıp yapılmadığı verisi ve (iii) alışveriş içeriğine dair verilerin DOLAP iş birimi ile paylaşılmayacağı ve DOLAP'ta kullanılmayacağı taahhüt edilmektedir. İlk sunulan taahhüt metninden farklı olarak, ikinci taahhüt metninde, DOLAP iş birimiyle paylaşılmayacak verilerin kapsamı genişletilerek alışveriş yapıp yapılmadığına ilişkin verinin de DOLAP iş birimiyle paylaşılmayacak ve DOLAP'ta kullanılmayacak verilerin kapsamına dâhil edilmiştir.
- (47) Bu çerçevede DOLAP iş birimiyle e-posta, Slack, Whatsapp gibi iletişim kanalları dâhil olmak üzere farklı kanallardan bu tür bilgilerin paylaşımı veya bunlara ilişkin raporlama da yapılmayacağı taahhüt edilmektedir. Böylece en çok aranan 250 kelime listesinin DOLAP'a raporlanmayacağı da taahhüt kapsamına alınmıştır.
- (48) Bu noktada bu taahhüt kapsamında, DOLAP kullanıcılarına sunulacak kuponlar kapsamında da TRENDYOL'a ait herhangi bir kullanıcının TRENDYOL'da alışveriş yapıp yapmadığına ilişkin verisinin kullanılmayacağı ayrıca belirtilmiştir.
- (49) İlâveten, TRENDYOL, DOLAP'ta kullanılan arama, ürün altı öneri ve kullanıcıya önerilen dolapların belirlenmesine ilişkin algoritmalarda, TRENDYOL pazaryerindeki satıcı ve kullanıcı verilerinin kullanılmayacağını da taahhüt etmektedir.
- (50) TRENDYOL tarafından, TRENDYOL pazaryerindeki kullanıcı verilerinin DOLAP ile paylaşılmaması ve kullanılmamasına yönelik taahhüdüne ilişkin iki adet istisna öngörülmüştür. Bunlardan biri, (.....).
- (51)

(.....TİCARİ SIR.....)

- (52) Bir diğer istisna ise,

(.....TİCARİ SIR.....)

- (53) Söz konusu uygulama TRENDYOL'dan DOLAP'a kullanıcı bazlı herhangi bir verinin aktarımı anlamına gelmediğinden, söz konusu taahhüdün bir istisnasını da teşkil etmeyebileceği, eş deyişle, bir veri paylaşımının söz konusu olmadığı düşünülmektedir. (.....). Dolayısıyla anılan istisnanın DOLAP'a herhangi bir avantaj sağlamayacağı, (.....) değerlendirilmektedir.
- (54) Görüşüne başvuru üçüncü taraflardan (.....) tarafından; TRENDYOL pazaryerinde elde edilen verilere taahhütte sayılan veriler dâhil, ancak bununla sınırlı olmayan sair kullanıcı verilerinin eklenmesi ve bu veriler ile DOLAP için pazarlama ve tanıtım yapılmamasını da içerecek surette verilerin DOLAP'ta kullanılmaması, TRENDYOL'un bu amaçla DOLAP ve TRENDYOL pazaryerleri arasında birbirlerinin faaliyet alanlarına ve verilerine ilişkin bilgi edinmelerini teknik veya fiili olarak engelleyen mekanizmalar geliştirmesi ve bu madde ile getirilen kısıtlamalara uyumu sağlaması gerektiği ifade edilmiştir. Benzer şekilde (.....) tarafından bahse konu iş birimleri arasında bilgi alışverişinin gerekli sistemler ile yasaklanması gerektiği belirtilmiştir.

- (55) Bu görüşlere ilişkin olarak TRENDYOL tarafından tek bir istisna dışında kullanıcı verilerinin kural olarak DOLAP ile paylaşılmaması ve DOLAP'ta kullanılmaması taahhüt edildiğinden, görüşlerde kapsama alınması önerilen tüm hallerin zaten bu taahhüt kapsamında olacağına aşikâr olduğu değerlendirilmiştir. Bununla birlikte veri paylaşımına ilişkin olarak teknik, fiili veya sistemsal yasaklamaların sağlanması hususunda TRENDYOL tarafından DOLAP iş birimiyle e-posta, Slack, Whatsapp gibi iletişim kanalları dâhil olmak üzere farklı kanallardan bu tür bilgilerin paylaşımı veya bunlara ilişkin raporlama da yapılmayacağına taahhüt edildiği, dolayısıyla söz konusu taahhüdün kapsayıcı bir şekilde sunulduğu anlaşılmıştır.
- (56) Söz konusu taahhütler çerçevesinde, TRENDYOL pazaryerindeki kullanıcı bazlı verilerin DOLAP hizmeti ile paylaşımı ve kullanımı gerçekleşmeyecektir. Bu paylaşımın gerçekleşmeyecek olması, TRENDYOL'un ilgili verileri kullanarak bir hizmetini kayırması ve o pazardaki rakipleri bu suretle dışlaması olasılığını bertaraf edecektir. Bu çerçevede, TRENDYOL tarafından veri kullanımına ve paylaşımına ilişkin sunulan taahhütlerin soruşturma kapsamında incelenen endişeleri bertaraf edecek nitelikte olduğu kanaatine varılmıştır.

H.4.3. Maliyet Altı Fiyatlama Stratejisi Endişesine İlişkin Olarak Sunulan Taahhütlerin Değerlendirilmesi

- (57) Soruşturma kapsamında incelenen bir diğer rekabet sorunu, TRENDYOL'un DOLAP hizmetinin, kullanıcılara sunulan çeşitli kampanyalar (indirim, cüzdan kampanyaları vb.) da göz önünde bulundurularak, maliyetini karşılayıp karşılamadığı ve bu vesileyle TRENDYOL'un çok kategorili e-pazaryerindeki finansal gücünü ikinci el ürünlerin çevrim içi satışına aracılık sağlayan platform hizmetleri pazarında kullanarak çapraz sübvansiyon yoluyla dışlayıcı eylemler içerisinde bulunup bulunmadığına ilişkindir.
- (58) Bu endişeye yönelik olarak TRENDYOL tarafından, yurtiçi DOLAP hizmeti kapsamında elde ettiği yıllık gelir toplamının (net komisyon, kargo geliri, diğer gelirler) bu hizmet kapsamında katlandığı kargo, reklam, POS maliyet toplamını 2023 (Nisan) – 2024 (Mart), 2024 (Nisan) – 2025 (Mart) ve 2025 (Nisan) – 2026 (Mart) dönemlerinde her bir dönem (yıllık) toplamı bazında karşılayacağı taahhüt edilmektedir. TRENDYOL tarafından ilaveten net komisyon gelirinin iptal, iade ve indirimler düşüldükten sonra ulaşılan gelir olduğu ifade edilmektedir. Bu bakımdan kullanıcılara yapılan indirimlerin de hesaplama dâhil olduğu anlaşılmıştır.
- (59) İlaveten, söz konusu taahhüde konu gelir ve maliyet kalemlerinin gerçekleşen değerlerini gösteren bağımsız denetçi raporunun 2023 (Nisan) – 2024 (Mart), 2024 (Nisan) – 2025 (Mart) ve 2025 (Nisan) – 2026 (Mart) dönemleri için her bir dönem bitişinden itibaren 60 gün içerisinde Kuruma sunulacağı taahhüt edilmektedir.
- (60) Diğer yandan, 2016 yılı ile 2022 ilk yarısı arasındaki dönemde DOLAP'ın maliyetlerini karşılayıp karşılamadığı incelenmiş ve DOLAP'ın reklam maliyeti dâhil edildiği durumda dahi DOLAP'ın TRENDYOL bünyesine dâhil olduğu 2018 yılından 2022 ilk yarısı sonuna kadar geçen dönemde yıllık bazda kârlı bir şekilde çalışmayı sürdürebildiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla DOLAP'ın söz konusu taahhüdü hâlihazırda yerine getirdiği görülmüştür.
- (61) Son olarak taahhüde ilişkin üçüncü taraf görüşleri incelendiğinde (.....) tarafından, sair değişken maliyetlerin de taahhüde eklenmesi gerektiği, (.....) tarafından ise giderler listesinde DOLAP hizmetinin idame ettirilmesi ile ilgili olan tüm masraf kalemlerinin belirtilmediği; bu anlamda diğer tüm idari giderlerin burada belirtilen gider kalemlerine eklenerek raporlama yapılması gerektiği belirtilmiştir. Bu görüşler çerçevesinde

öncelikle belirtilmelidir ki yıkıcı fiyat analizinde esasında, incelenen teşebbüsün fiyatlama davranışı ile kısa dönemde elde edeceği kârından feragatte bulunup bulunmadığı, bir başka deyişle kaçınabileceği halde zarara katlanıp katlanmadığı tespit edilmeye çalışılmaktadır. Yıkıcı fiyata dair analizde ortalama kaçınılabılır maliyet ölçütü esas alınmaktadır⁷. Kurulun çeşitli kararlarında ise Avrupa Birliği Komisyonu'nun AKZO kararına⁸ paralel şekilde ortalama değişken maliyet kullanılmıştır.

- (62) Bu nedenle soruşturma döneminde yapılan analizlerde de kaçınılamayan sabit maliyetlere yer verilmemiştir; değişken maliyetler olarak ise POS, kargo ve yapılan indirimler dikkate alınmış ayrıca reklam dâhil ve hariç olarak iki farklı hesaplama yapılmıştır.
- (63) Taahhüt metninde ise aynı şekilde kargo, reklam ve POS maliyetlerinin hesaba katıldığı görülmektedir. Ayrıca gelir kalemlerinden biri olan net komisyon geliri; iptal, indirim ve iadeler düşüldükten sonra ulaşılan gelir kalemini oluşturduğundan kullanıcılara yapılan indirimler de hesaplama dâhil edilmiştir. İlâveten, TRENDYOL, reklam maliyetlerini de hesaba katarak taahhüt sunmuştur.
- (64) Bu çerçevede, TRENDYOL tarafından çapraz sübvansiyon endişesine ilişkin sunulan taahhütlerin soruşturma kapsamında incelenen finansal gücünü kullanarak çapraz sübvansiyon yoluyla dışlayıcı eylemlerde bulunulması endişelerini bertaraf edecek nitelikte olduğuna karar verilmiştir.

H.4.4. Tamamlayıcı Taahhütlerin Değerlendirilmesi

- (65) TRENDYOL, yukarıda belirtilen ve soruşturma kapsamında incelenen rekabet sorunlarına ilişkin sunduğu taahhütlere ilave olarak, çalışanların soruşturma kapsamındaki endişeler ve sunulan taahhütler kapsamında bilinçlendirilmesi için düzenli aralıklarla rekabet hukuku eğitimi verileceğini de taahhüt etmektedir. Teşebbüs bünyesinde taahhütlere ilişkin bilincin geliştirilmesinin taahhütlerin sağlıklı bir şekilde uygulanabilirliği ve uygulamanın devamlılığı açısından yararlı olacağı değerlendirilmektedir.
- (66) Ayrıca TRENDYOL, taahhütlere nasıl uyduğuna, bu kapsamda hangi önlemleri aldığına ve taahhütlerin ilgili olabileceği verilere ilişkin olarak Kurum tarafından talep edilen bilgileri içerir raporu, söz konusu bilgi talebinin kendisine ulaşmasından itibaren 60 gün içerisinde Kuruma sunacağını taahhüt etmektedir. Taahhütlerin uygulanmasına ilişkin koşulların ve etkilerinin incelenmesine, gerekli olması halinde düzenleme talep edilmesine imkân vermesi açısından ilgili taahhüdün yerinde olduğu değerlendirilmiştir.

H.4.5. Sunulan Taahhütlerin Hayata Geçirilmesi ve Taahhütlerin Geçerliliğine İlişkin Olarak Taahhüt Edilen Sürelerin Değerlendirilmesi

- (67) TRENDYOL tarafından, sunulan taahhütlerin, en geç taahhütlerin kabul edildiğine dair kısa kararın kendilerine tebliğinden itibaren 30 gün içinde uygulamaya geçirileceği belirtilmiştir.
- (68) Taahhüt edilen uygulamaların alt yapısının oluşturulması, test aşamasının tamamlanması ve nihayetinde uygulamaya geçilebilmesi için süre gerekmesi ile operasyonel ve teknik gerekliliklerin yerine getirilmesi ihtiyacının bulunması sebebiyle

⁷ Hâkim Durumdaki Teşebbüslerin Dışlayıcı Kötüye Kullanma Niteliğindeki Davranışlarının Değerlendirilmesine İlişkin Kılavuz, para. 52-53.

⁸ ECLI:EU:C:1991:286.

yukarıda sayılan taahhütlerin uygulamaya geçmesi için öngörülen sürenin makul olduğu kanaati oluşmuştur.

- (69) Bununla birlikte, TRENDYOL tarafından sunulan taahhütlerden, bağımsız denetçi raporunun ve TRENDYOL'un Kurum tarafından talep edilen bilgileri içerir raporun sunulmasına ilişkin olanlar haricinde kalan taahhütlerin 01.04.2026 tarihine kadar uygulanacağı kaydedilmektedir. Raporlamaya ilişkin taahhütler ise ilgili raporların Kuruma sunulması ile geçerliliğini yitirecektir.
- (70) Son olarak sunulan taahhütlerin sona erdiği tarihte Kurul tarafından yapılacak değerlendirmeye göre hareket edileceği belirtilmektedir.
- (71) Bu kapsamda, özellikle dijital pazarların hızlı bir şekilde değişebilen yapısı dikkate alındığında TRENDYOL tarafından taahhütlerin uygulanmasına ilişkin olarak taahhüt edilen sürenin yeterli ve uygun olduğuna karar verilmiştir. Ayrıca anılan sürelerin bitiminde Kurul tarafından yapılacak değerlendirmeye göre hareket edileceğinden süreye ilişkin bir endişe doğmamıştır.
- (72) Diğer yandan görüşüne başvurulmuş üçüncü taraflardan (.....) tarafından, taahhütlerin geçerlilik süresini iki yıl ile sınırlandırılmaması, TRENDYOL ve DOLAP'ın sektörlerindeki hâkim durumu devam ettiği sürece taahhütlerin uygulanmaya devam etmesi gerektiği belirtilmiştir. Ancak TRENDYOL, taahhütlerin sona erdiği tarihte Kurul tarafından yapılacak değerlendirmeye göre hareket edileceğini belirtmiştir. Dolayısıyla Kurul 01.04.2026 tarihinden sonra taahhütlere ilişkin olarak yeniden değerlendirme yapabilecektir.
- (73) Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, taahhüt metni genel olarak değerlendirildiğinde; TRENDYOL'un veri taşınabilirliğinin engellenmesi, veri paylaşımı yoluyla kendini kayırma ve çapraz sübvansiyon yoluyla maliyet altı fiyatlama endişelerine yönelik olarak sunduğu taahhütler ile (i) DOLAP kullanıcılarının platforma yükledikleri verilerin kolay bir şekilde diğer ikinci el ürünlerin satışına aracılık eden platformlara taşınabileceği ve bu kullanıcı grubu bakımından rakip platformların çoklu kullanımına imkân sağlanarak pazardaki rekabete katkı sağlanacağı, (ii) TRENDYOL'un e-pazaryeri faaliyetinden ikinci el ürünlerin çevrim içi satışına aracılık faaliyetine veri aktarımı konusunda bir set yaratılacağı, (iii) yurtiçi DOLAP hizmeti kapsamında elde edilen yıllık gelir toplamının bu hizmet kapsamında katlanılan maliyet toplamını 2023 (Nisan) – 2024 (Mart), 2024 (Nisan) – 2025 (Mart) ve 2025 (Nisan) – 2026 (Mart) dönemlerinde her bir dönem (yıllık) toplamı bazında karşılayacağı, bu suretle DOLAP lehine haksız bir avantaj yaratılmasının ve rakiplerin bu pazardan dışlanmasının engelleneceği anlaşılmaktadır. Veri taşınabilirliğinin engellenmesi, veri paylaşımı veya kullanımı yoluyla kendini kayırma ve çapraz sübvansiyon yoluyla maliyet altı fiyatlama uygulamalarına yönelik endişelerin giderilmesi bakımından getirilen taahhütlerle ikinci el ürünlerin çevrim içi satışına aracılık sağlayan platform hizmetleri pazarındaki rakiplere oyun alanı açılacağı ve böylece ilgili pazardaki rekabet üzerinde olumlu etki yaratılacağı kanaati oluşmuştur.
- (74) Son olarak soruşturma döneminde incelenen iddialardan bir diğeri DOLAP hizmetinin, TRENDYOL mobil uygulamasında yer almasının DOLAP hizmetine rakipleri karşısında rekabetçi avantaj sağlayıp sağlamadığı hususudur. Bununla birlikte hâlihazırda mobil uygulamadan farklı olarak TRENDYOL'un internet sitesinde DOLAP hizmeti bulunmamakta, eş deyişle, kullanıcılar TRENDYOL'un internet sitesini kullanırken DOLAP hizmetine erişememektedir. Bu hizmet sadece mobil uygulamada mevcuttur. İlâveten, TRENDYOL mobil uygulaması içerisinde yer alan DOLAP hizmeti, tekil DOLAP uygulamasına kıyasla sınırlı fonksiyonlara sahiptir.

- (75) Yazında ağ etkileri, kapsam ve ölçek ekonomileri gibi faktörlerin bir platformun ilgili pazarlardaki konumunu güçlendirmesi muhtemel olsa da, bu durumun rekabet için mutlaka kötü olmasının gerekmediği belirtilmektedir. Birçok pazarda da, birden çok pazarda ürün/hizmet sunmak suretiyle aktif olan şirketler arasında güçlü bir rekabetin görüldüğü ifade edilmiştir⁹.
- (76) Bununla birlikte, dijital ekosistemlerle ilgili potansiyel rekabet endişeleri de olabileceği, bu kapsamda, dijital ekosistemlerin, ürün veya hizmetlerinden birindeki pazar güçlerini komşu pazarlarda kullanabileceği ve potansiyel rakiplere karşı kendilerine avantaj sağlayabileceği ifade edilmiştir. Ayrıca, dijital ekosistemlerin yeni rakipler için bir giriş engeli oluşturabileceği ve en kârlı hizmetlerini pazardaki rekabetten korumalarına olanak tanıyan büyük veri avantajıyla bir bekçi rolü oynayabilecekleri belirtilmiştir¹⁰.
- (77) Bu kapsamda rekabet karşıtı etkilerinin de olabileceği vurgulanarak ekosistem olarak faaliyet gösteren teşebbüslerin rekabete aykırı olma potansiyeline sahip olabilecek davranışları genel olarak;
- Kendi ürünlerinin birlikte çalışabilirliğini desteklemek için üçüncü tarafların birlikte çalışabilirliğini azaltmak,
  - Verileri kendi iş bölümleri arasında paylaşmak ancak üçüncü taraflara sunmamak,
  - Google *Shopping*¹¹ vakasında olduğu gibi kendi ürünlerini üçüncü tarafların ürünlerine göre öne çıkarmak
- şeklinde sıralanmıştır¹².
- (78) Dolayısıyla rakiplerin beyanı doğrultusunda aynı uygulamaya farklı hizmetlerin entegre edilmesi halinde, özellikle ağ etkileri, kapsam ve ölçek ekonomilerinden faydalanan teşebbüsler için bir avantaj sağlayabileceği değerlendirilmekle birlikte, tek başına rekabetçi bir endişe olarak değerlendirilmemiştir. Bu entegrasyonun, hâkim durumdaki firmanın kendi hizmetleri arasında veri paylaşımına, kendini kayırmaya, üçüncü tarafların birlikte çalışabilirliğinin azaltılmasına, finansal gücün aktarılmasına vb. sebep olması durumunda rekabete aykırı olma ihtimalinden veya aykırılıktan bahsedilebilecektir.
- (79) DOLAP'ın TRENDYOL mobil uygulaması içerisine entegre olması çeşitli ölçütler üzerinden etki bakımından da değerlendirilmiştir. DOLAP'ın entegrasyon öncesi ve sonrası pazardaki gelişimi incelendiğinde, DOLAP hizmetinin TRENDYOL mobil uygulaması içerisinde yer almasının DOLAP'a katkısının trafik, satış adedi, satış tutarı, komisyon geliri, listelenen ürün sayısı ile alıcı ve satıcı taraflı kullanıcı sayıları vb. bakımından sınırlı olduğu anlaşılmıştır.
- (80) Ayrıca DOLAP'ın rakipleri (.....) ve (.....) piyasadaki konumu dolayısıyla uygulama içerisindeki entegrasyonun DOLAP lehine önemli bir avantaj kazanımına neden olmadığı, avantaj sağladığı varsayılsa dahi bu durumun rakipler üzerinde rekabet karşıtı bir etki doğurmadığı, bu nedenle de bu entegrasyon vasıtasıyla rakiplerin dışlandığından bahsedilemeyeceği değerlendirilmiştir.

⁹ OECD (2020), "Digital competition policy: Are ecosystems different?", [https://one.oecd.org/document/DAF/COMP/WD\(2020\)96/en/pdf](https://one.oecd.org/document/DAF/COMP/WD(2020)96/en/pdf), Erişim Tarihi: 10.02.2023.

¹⁰ OECD (2020), "Executive Summary of the Hearing on Competition Economics of Digital Ecosystems", [https://one.oecd.org/document/DAF/COMP/M\(2020\)2/ANN6/FINAL/en/pdf](https://one.oecd.org/document/DAF/COMP/M(2020)2/ANN6/FINAL/en/pdf), Erişim Tarihi: 13.02.2023.

¹¹Case AT.39740, [2017]

¹²OECD (2020), "Digital competition policy: Are ecosystems different?", [https://one.oecd.org/document/DAF/COMP/WD\(2020\)96/en/pdf](https://one.oecd.org/document/DAF/COMP/WD(2020)96/en/pdf), Erişim Tarihi: 10.02.2023.

- (81) Bu çerçevede dosya kapsamında sunulan TRENDYOL'un, TRENDYOL pazaryeri verilerinin DOLAP iş birimi ile paylaşılmaması ve DOLAP hizmeti için kullanılmamasına yönelik taahhüdü ile çapraz sübvansiyona ilişkin taahhüdünün, TRENDYOL'un birden fazla hizmeti sunarak ekosistem olarak faaliyet göstermesinden kaynaklanabilecek endişeleri de bertaraf edebilecek nitelikte olduğu değerlendirilmiştir.
- (82) Yukarıda yer verilen bilgiler kapsamında, sunulan taahhüt paketinin soruşturmaya konu rekabet sorunlarıyla orantılı, bu sorunları gidermeye elverişli, kısa sürede yerine getirilebilir ve etkili şekilde uygulanabilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

I. SONUÇ

- (83) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,
- DSM Grup Danışmanlık İletişim ve Satış Ticaret AŞ tarafından sunulan ve Kurum kayıtlarına en son 24.02.2023 tarih ve 35978 sayı ile giren taahhüt paketinin Rekabet Kurulunun 26.05.2022 tarihli ve 22-24/385-M sayılı kararı uyarınca yürütülmekte olan soruşturma sürecinde tespit edilen rekabet sorunlarını giderebileceğine, dolayısıyla taahhüt paketinin teşebbüs açısından bağlayıcı hale getirilerek soruşturma sürecinin sonlandırılmasına,
  - DSM Grup Danışmanlık İletişim ve Satış Ticaret AŞ tarafından DOLAP hizmetinin elde ettiği gelirler ile bu hizmet kapsamında katlandığı maliyetleri karşılmasına ilişkin sunulan taahhüde uyulup uyulmadığına ilişkin olarak hazırlanacak bağımsız denetçi raporlarının 2023 Nisan – 2024 Mart, 2024 Nisan – 2025 Mart ve 2025 Nisan – 2026 Mart dönemleri için her bir dönem bitiminden itibaren 60 gün içerisinde Kuruma tevsik edilmesine,
  - DSM Grup Danışmanlık İletişim ve Satış Ticaret AŞ tarafından sunulan taahhütlerin sona ereceği 01.04.2026 tarihinden sonra pazar koşulları dikkate alınarak Kurul tarafından yeniden değerlendirme yapılmasına

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.